

EL DEUTE EXTERN: UN MALDECAP PER AL TERCER MON

Un dels més greus problemes del Tercer Món és el del deute extern. Els països que formen part de l' àmplia regió del subdesenvolupament deuen als bancs dels països avançats prop de 991.000 milions de dolars. I, de moment, sembla difícil que puguin pagar aquests diners, degut a la pèsima situació en que viuen aquests pobles. Cal tenir ben present que uns 1.000 milions d' éssers humans, el 20 per cent de la humanitat, viuen en absoluta pobresa, la meitat dels quals passa gana. Afegim-hi, endemés, que uns 40 milions de persones moren cada any d' inanició. Els bancs, aplegats al Fons Monetari Internacional (F.M.I.), exigeixen el pagament del deute per tal de poder mantenir l' actual sistema econòmic internacional que, òbviament, és favorable als països avançats, i els països subdesenvolupats, per tal de poder pagar només els elevats interessos dels préstecs fins ara realitzats, han de demanar més préstecs, la qual cosa provoca un major endeutament. Aquestes dades xoquen frontalment amb les despeses en armament, que cada any són més elevades i que el 1.982 eren ja de 650.000 milions de dolars.

COM S' HI HA ARRIVAT

El procés que ha aportat a aquest estat de coses va començar pràcticament després de la II guerra mundial. Abans del 1.945, la major part dels continents africà i asiàtic estava colonitzada per les potències europees. Llatinoamèrica, per la seva part, es trobava sota el control econòmic dels Estats Units, que mantenien a la zona de governs corruptes aixecats sobre la força militar. Els països subdesenvolupats aportaven a les potències matèries primeres a baix preu. D' ençà el 1.945, va començar el procés descolonitzador a Africa i Asia, però el panorama ben poc va variar. A Africa les fronteres foren marcades amb criteris arbitraris que dividien pobles en estats di-

ferents i ajuntaven en un mateix estat pobles diferents i històricament enfrontats. Es així que no va passar massa temps abans que apareguessin els primers conflictes bèlics, la qual cosa va provocar el desviament de capitals a l' exèrcit, capitals, és clar, que haurien d' haver estat destinats a despeses socials. Ben aviat els nous estats varen demanar préstecs a les seves antigues metròpolis i als Estats Units i tots varen accedir a prestar diner, però a un alt interès. Aquesta relació va comportar també un descarat intervencionisme polític. Els països subdesenvolupats foren dirigits per governs corruptes que permetien a les multinacionals que s' apropiessin de les matèries primeres necessàries a molt baix preu i pagant sous miserables als treballadors. Fins i tot quan els països avançats gaudiren d' un cert benestar econòmic, als anys 60, i necessitaren mà d' obra, una allau de treballadors africans, asiàtics i llatinoamericans varen arribar a aquests països per a treballar-hi gairebé com a esclaus i a canvi de sous de subsistència. I quan apareixia algun govern no disposat a seguir amb aquest joc, doncs patia el boicot de les potències, boicot que en algun cas esdevingué intervenció directa, com quan el 1.965 els "marins" van ocupar l' illa de Santo Domingo.

El Fons Monetari Internacional va aconsellar en tot moment seguir polítiques econòmiques neolliberals que comportaven l' obertura del mercat dels països subdesenvolupats, facilitant-se així l' entrada en aquests de les multinacionals nordamericanes, britàniques, franceses i alemanyes principalment i que varen expoliar aquests pobles.

DIFERENTS ACTITUDS

El resultat d' aquesta política el patim ara: el Tercer Món està estancat, malgrat les seves riqueses naturals. El deute extern afoega l' economia d' aquests

països i el debat per a solucionar el problema és mundial. Des de llatinoamèrica s' han proposat dues actituds. D' una banda, Fidel Castro, president de Cuba, ha exhortat a no pagar el deute. D' una altra banda, Alan García, president del Perú, ha decidit emprar només el 10 per cent del Producte Nacional per al pagament del deute. Totes dues actituds han estat mal rebudes pels bancs i pel F.M.I. que les vuen com a "rebel·lies" que poden arruinar el sistema econòmic mundial i acabar, així amb els seus beneficis.

Una cosa, però, està ben clara: la solució no radica pas a mantenir la situació com fins ara. Per contra, és de tot punt necessari acabar amb la insolidaritat que domina les relacions Nord-Sud. D' una altra banda, si els governs dels països subdesenvolupats volen solucionar els problemes dels seus pobles han de controlar el capital que en ells hi circula per tal d' invertir-lo en allò que és més urgent: la solució de la pobresa i la industrialització. Les relacions entre els pobles no poden pas basar-se en els esquemes actuals. Els països avançats no poden entrar feliçment a l' era de les tecnologies condemnant a gran part de la humanitat a la misèria. Etiòpia o les "faveles" del Brasil són la prova d' un genocidi que té lloc quan ens endinsem en allò que alguns anomenen la "frase suprema de la civilització moderna"

J.A. Herrero

